

EKİM 2020

İfade, Örgütlenme, Toplantı ve Gösteri Özgürlüğü İhlalleri Raporu

Bu rapor, İnsan Hakları Derneği, Türkiye İnsan Hakları Vakfı ve Düşünce Suçu(!?)na Karşı Girişimin ortak çalışması ile hazırlanmış ve bir video konferans halinde yayınlanmıştır

1. İdari Yasaklar, Kolluk Müdahaleleri

01 : **Ankara** KHK ile ihraç edildikleri işlerine geri dönmek için 1423 gündür Yüksel Caddesi'ndeki İnsan Hakları Anıtı önünde 18.00'da yapılmak istenen basın açıklamasına polis müdahale etti ve eyleme katılanları fiziksel şiddet kullanarak kişileri alandan uzaklaştırdı.

01: **Van** HDPLi milletvekillerinin Van'da helikopterden atıldığı iddia edilen ve yaşamını yitiren Servet Turgut için aileye taziyeye dileklerinde bulunduğu sırada polis müdahalede bulundu. Polis, taziyede konuşma yapılmasına izin vermeyeceklerini belirterek, ziyareti görüntülemek isteyen gazetecilere müdahale etti ve çekim yapmalarını engelledi.

02: **Ankara** İçişleri Bakanlığı 81 ilin valiliklerine bir genelge göndererek "Sağlık Bakanlığı'nın ilgi yazısı ve Koronavirüs Bilim Kurulu'nun tavsiye kararı doğrultusunda, 02.10.2020 tarihinden itibaren 01.12.2020 tarihine kadar, sivil toplum kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları, birlikler ve kooperatifler tarafından düzenlenecek" etkinliklerin ertelendiğini duyurdu.

02: **Diyarbakır** Valilik Covid 19 tedbirleri kapsamında sivil toplum kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile üst kuruluşları, birlikler ve kooperatifler tarafından düzenlenecek olan etkinlikleri 2 ay erteledi.

02: **Mardin** Valilik Covid 19 tedbirleri kapsamında sivil toplum kuruluşları, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile üst kuruluşları, birlikler ve kooperatifler tarafından düzenlenecek olan etkinlikleri 2 ay erteledi.

02: **Muğla:** Marmaris ilçesinde yeni tip koronavirüs (Kovid-19) tedbirleri kapsamında genel kurul toplantıları dahil olmak üzere tüm toplu etkinliklere kısıtlama getirildi.

03: **Afyonkarahisar:** Valilik, Korona virüs (Covid-19) tedbirleri kapsamında kentte sivil toplum kuruluşlarının genel kurul ve etkinliklerini 2 ay süre ile yasaklandı.

03 : **Ankara** Öğrenci Kolektifleri ve Halkevleri tarafından Çankaya ilçesindeki Aşık Mahsunî Şerif Parkı'nda çocuklarla yapılması planlanan "COVID-19 nedir, COVID-19'dan nasıl korunabiliriz" başlıklı eğitim etkinliğinin parkı ablukaya alan polis tarafından Covid-19 gerekçesiyle engellendi.

05: **Edirne** İsveç Sol Parti Genel Başkanının içinde bulunduğu heyetin Selahattin Demirtaş'la görüşme talebi cezaevi idaresi tarafından reddedildi.

06: **İstanbul** Anadolu Sulh Ceza Hakimliği tarafından, “Ermenistan Azerbaycan savaşı sürerken ırkçı provokatörlere dikkat... Onlara en güzel yanıt Hrant Dink’ten” başlıklı haber nedeniyle <https://odatv4.com> internet sitesine erişim engeli getirildi.

06: **İstanbul** Anadolu 6. Sulh Ceza Hakimliği tarafından 17 Eylül 2020 tarihinde bir rezidanstan şüpheli bir şekilde ölen Şeyda Yılmaz ile ilgili yaptıkları haberler nedeniyle <https://www.hurriyet.com.tr/>, <https://onedio.com/> ve <https://eksisozluk.com/> internet sitelerine erişim engeli getirildi.

06: **Manisa:** Valilik, Manisa genelinde 15 gün süreyle her türlü toplantı ve yürüyüş hakkının yasakladı.

07: **Batman** Valilik kentte yapılması planlanan tüm eylem ve etkinliklerin 15 gün süreyle yasakladı.

07: **İstanbul** Cenazeye katıldıkları ve haber takibi yaptıkları gerekçesiyle ESP, SGD, HDP ve ETHA muhabirlerine yönelik düzenlenen ev baskınlarından 19 kişi gözaltına alındı.

07: **İzmir:** Bornova 10 Ekim anması bildiri dağıtımında güvenlik güçleri müdahalede bulundu, sonrasında sessiz bir şekilde dağıtımına izin verildi.

07: **Mersin** İstanbul Sözleşmesi ile ilgili 5 ve 18 Ağustos 2020 tarihlerinde Mersin’de yapılan eylemlere katılan Mersin Kadın Platformu üyesi 18 kişiye 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu uyarınca kesilen 3150’şer lira idari para cezası tebliğ edildi.

08: **Giresun** İYİ Parti Genel Başkanı Meral Akşener’in basın danışmanı Murat İde, 2015 yılında yazdığı bir yazı nedeniyle hakkında açılan dava gerekçe gösterilerek Giresun’da gözaltına alındı.

08: **Rize** Ezilenlerin Sosyalist Partisi (ESP) Fındıklı ilçe temsilcisi Tugay Köse “ESP Postası astığı” gerekçesiyle 8 gözaltına alındı.

10 : **Ankara** Gar Katliamı’nda yaşamını yitirenleri anmak için patlamanın gerçekleştiği alana yürümek isteyen gruba müdahale eden polis 11 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı

10: **Urfa** KESK Şubesi tarafından yapılmak istenen Gar Katliamının anma etkinliği jandarma tarafından “yasak kararı var” denilerek engellendi. HDP Urfa İl Eşbaşkanı Emine Çetiner gözaltına alınarak ilçe Jandarma Komutanlığı’na götürüldü.

11 : **Samsun** İlkadım ilçesinde 2 kişinin kimlik kontrolü yapan bekçiler ile tartıştıkları ve daha sonra ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret ettikleri’ iddiasıyla gözaltına alındı.

12 : **Karaman** Maaş ve tazminatları ödenmediği için Ankara’ya yürümek isteyen maden işçilerine jandarma, Ermenek ilçesinde müdahale etti.

13: **Ankara** Erişim Sağlayıcıları Birliği, ODA TV ve Milli Gazete internet sitelerinde yer alan, kendisini hakim, savcı, MİT mensubu olarak tanıtır dolandırıcılık yapan bir kişiye ilişkin haberlere, kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildi.

13: **İstanbul** Büyükşehir Belediyesi Şehir Tiyatroları sahnesinde, Kürtçeye çevrilerek sahnelenmek istenen Dairo Fo'nun oyununun gösterimi Gaziosmanpaşa Kaymakamlığı tarafından "Kamu düzeninin bozabileceği" gerekçesiyle yasaklandı.

13: **İstanbul** 5 Sulh Ceza Hakimliği tarafından Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın avukatı ile ilgili yapılan haberler nedeniyle, Cumhuriyet, Birgün, Diken, Oda TV, ABC Gazetesi ve SOL İnternet sitelerine erişimi engelledi.

14 : **Ankara** İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi tarafından hazırlanan "7. ayında Covid-19" başlıklı rapor ile ilgili İbni Sina Hastanesi önünde yapılan basın açıklamasına müdahale eden polis 8 kişiyi gözaltına aldı.

14: **Ankara** 4. Sulh Ceza Hakimliği Tarım ve Orman Bakanlığı'nın talimat yoluyla bir şirkete ihalesiz olarak iş vermesine ilişkin bir haberi nedeniyle Cumhuriyet İnternet sitesine erişim engeli getirildi.

18: **İstanbul** Gazi Cemevinde düzenlenen bir anmada ellerinde fotoğraf ve çiçek olduğu gerekçesiyle ESP üyesi 4 kişi polis tarafından şiddet kullanılarak gözaltına alındı.

19 : **Karaman** jandarma maaş ve tazminatları ödenmediği için Ankara'ya yürümek isteyen maden işçilerin etkinliklerine Ermenek ilçesinde izin vermedi.

20: **Kocaeli** EMEP Darıca ilçe yöneticisi sosyal medya paylaşımları nedeniyle ev baskınında gözaltına alındı.

21: **Antalya** Fethiye Sulh Ceza Hakimliği Fethiye Belediye Başkanı ile ilgili bir haber nedeniyle Milli Gazete Web sitesine erişim engeli getirildi.

21: **Manisa** Tazminat hakları için Ankara'ya yürümek isteyen maden işçilerinin yürüyüşü Valilik kararı ile ikinci kez, 15 gün daha, yasaklandı.

21: **Van** Valilik kentte yapılması planlanan tüm eylem ve etkinlikleri 15 gün süreyle bir daha yasakladı.

22: **Afyonkarahisar** 1. Sulh Ceza Hakimliği, Sözcü ve SOL internet sitelerinde yer alan, AKP Düzağaç Belde Belediye Başkanı'nın partisinden ihraç edilmesine ilişkin haberlere kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildi.

22 : **Antalya** İsmail Demirbaş bir sokak röportajındaki sözleri gerekçe gösterilerek gözaltına alındı.

22: **Diyarbakır** HDP il binası ve Yenişehir ilçe binasına, binalarda 'yasadışı doküman bulunduğu' gerekçesiyle polis tarafından baskın düzenlenip arama yapıldı.

24: **Adana** Halkevi üyeleri tarafından yapılmak istenen basın açıklamasına polis tarafından izin verilmemesi üzerine açıklama Halkevi binasının içinde yapıldı.

24: **Ağrı** Doğubayezit ilçesindeki HDP binasına polis tarafından baskın düzenlendi. Aramanın ardından binada bulunan pankartlara ve bir kısım resmi evraka el konuldu.

24 : **Ankara** Halkevi üyeleri tarafından “Güvenceli Çalışmak, İnsanca Yaşamak İstiyoruz” talebiyle yapılan basın açıklaması öncesinde yürüyüş yapan gruba polis müdahale etti ve 24 kişiyi gözaltına aldı.

24: **Konya** Valilik il genelinde toplantı, gösteri yürüyüşü, oturma eylemi, çadır kurma ve benzeri eylem ve etkinlikleri 15 gün süreyle yasakladığını duyurdu.

25: **Antalya** Valilik il genelinde yürüyüş, oturma eylemi, stant/çadır kurma, çelenk koyma, protesto gösteri ve benzeri eylem ve etkinlikleri 3 gün süreyle yasakladığını duyurdu.

25: **İstanbul** Gençlik örgütleri tarafından Kadıköy’de yapılmak istenen basın açıklamasına müdahale eden polis, 55 kişiyi fiziksel şiddet kullanarak gözaltına aldı.

25: **İzmir:** Fransa- Türkiye krizi nedeniyle Suriyeli olduğu söylenen birkaç kişi tarafından, bir siyasi partinin açık hava etkinliğinin yapıldığı yere yakın, yürüyüş yapıldı. Polislerce engellendi.

25: **İzmir:** Karşıyaka iskelesi karşısında Halkevleri, ‘Yaşamak İstiyoruz’ talebiyle basın açıklaması yapmak istedi, polislerce ablukaya alındı, 1’i 17 yaşında, 17 kişi ters kelepçe, darp ve şiddet sonucu gözaltına alındı.

27: **İstanbul** Bakırköy 1. Sulh Ceza Hakimliği tarafından Cumhuriyet, Duvar, Tele1 ve Gerçek Gündem internet sitelerine erişim engeli getirildi.

28: **Ankara** 6. Sulh Ceza Hakimliği Fransa’da yayımlanan mizah dergisi Charlie Hebdo’nun sosyal medya hesabına kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirdi.

28: **Ankara** Jinnews Haber Ajansı’nın, Etkin Haber Ajansı’nın ve Yeni Demokrasi gazetesinin internet siteleri, Van 3. Sulh Ceza Hakimliğinin kararı üzerine Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) tarafından erişime engellendi.

29: **Dersim** Valilik kentte yapılması planlanan tüm eylem ve etkinliklerin 15 gün süreyle yasakladı.

31: **Balıkesir** İHD Şube Başkanı Fahri Semizoğlu, HDP Burhaniye İlçe Eşbaşkanı Yahya Anık ile HDP üyesi Serdar Kocaman ev baskınında gözaltına alındı.

2. Soruşturmalar, Yargulamalar

01: **İstanbul** TİHV Başkanı Şebnem Korur Fincancı hakkında Gezi Parkı eylemleri döneminde yaptığı sosyal medya paylaşımları nedeniyle 42. Asliye Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine devam edildi. Duruşma ertelendi.

01: **İstanbul** Kapatılan Özgür Gündem Gazetesinin Eş Genel Yayın Yönetmenleri Hüseyin Aykol ve Eren Keskin yazışmaları müdürü Reyhan Çapan ve gazeteci Hasan Başak hakkında 13. Ağır Ceza Mahkemesinde açılan davanın görülmesine devam edildi. Duruşma 3 Aralık’a ertelendi.

01: **İstanbul** Gazeteci Ayşenur Aslan şüpheli sıfatıyla İstanbul Başsavcılığı Basın Bürosu tarafından ifadeye çağırıldı.

01: **İzmir:** Evrensel Gazetesi muhabiri Eda Aktaş'a, haber takibi sırasında "fiziki mesafe kuralına uymadığı" iddiasıyla 4 ay sonra 3 bin 150 TL para cezası verildi.

01: **Kars** Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yürütülen soruşturmada polisin yaptığı ev baskınlarında, aralarında Belediye Eşbaşkanı Şevin Alaca da aralarında bulunduğu 21 HDP'linin "örgüt üyesi" oldukları iddiasıyla gözaltına alındı. HDP İl Örgütü binası ve Belediyeye polis tarafından baskın düzenlenerek arama yapıldı.

02: **Ankara** 25 Eylül'de 2014 yılındaki Kobanê eylemlerine yönelik Ankara merkezli soruşturma kapsamında gözaltına alınan ve aralarında Kars Belediye Eş Başkanı Ayhan Bilgen, HDP Ankara eski milletvekili Sırrı Süreyya Önder, HDP Diyarbakır eski milletvekili Altan Tan'ın da olduğu 20 kişiden 17'si 2 Ekim 2020 tarihinde çıkarıldıkları mahkeme tarafından "kaçma şüphesi" gerekçesiyle tutuklandı.

05: **İzmir** Sosyal medya üzerinden PKK/KCK, DHKP-C ve Dev-Yol propagandası yaptığı iddia edilen 3 kişi, jandarma operasyonu ile gözaltına alındı.

05: **Şanlıurfa** Cumhuriyet Başsavcılığı 1 Eylül Dünya Barış Günü etkinlikleriyle ilgili 12 kişi hakkında soruşturma başlattı.

06: **Antalya:** Ev baskınlarında 1'i HDP Siirt İl yöneticisi 2 kişi gözaltına alındı.

07: **Ankara** Şair Ahmet Telli hakkında kendisine ait olmayan bir sosyal medya hesabından yapılan paylaşımda 'Cumhurbaşkanı'na hakaret edildiği' iddiasıyla Ankara 22. Asliye Ceza Mahkemesi'nde açılan davada, savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 7 Ocak 2021 tarihine erteledi.

07: **İstanbul** MİT tırlarıyla ilgili görüntülerinin yayınlanmasıyla ilgili Gazeteci Can Dündar hakkında açılan dava 134. Ağır ceza Mahkemesinde görüldü. Mahkeme, Can Dündar'ın kaçak sayılmasına ve sahip olduğu tüm menkul ve gayrimenkullerine el konulmasına hükmetti.

07: **İstanbul** "AKP'ye kim oy kaybettirdi" başlıklı yazısı nedeniyle gazeteci Ceren Sözeri hakkında açılan davanın görülmesine 2. Asliye Ticaret Mahkemesi'nde devam edildi.

07: **İzmir** Başhekimlik, DEÜ Hastanesi'nde 17 Haziran'da sendikal haklarını kullanarak basın açıklamasına katılan sağlık personellerine 16 kişiye yevmiye kesme cezası verirken savcılık da 10 kişiye sosyal mesafeye uymama cezası verdi.

07: **Urfa** Cumhuriyet Başsavcılığı, Baro Başkanı Abdullah Öncel'in de aralarında bulunduğu 26 avukat hakkında "2911 sayılı toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanununa muhalefet" gerekçesiyle soruşturma başlattı.

07: **Van'da** polis tarafından düzenlenen ev baskınlarında, 4 gazeteci (*MA Muhabirleri Adnan Bilen ve Cemil Uğur ile Jinnews Muhabirleri Şehriban Abi, Nazan Sala*) gözaltına alındı. Eş zamanlı olarak MA Ajansı Van Bürosu baskın düzenlenerek arama yapıldı ve ajans muhabirlerinin bürodaki aramaya katılmasına izin verilmedi.

08: **Ankara** Gazeteci Ayser Çınar hakkında TSK'nin Afrin'e yönelik askeri harekatı ile ilgili sosyal medya paylaşımları nedeniyle Ankara 22. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması görüldü. Mahkeme suçun unsurları oluşmadığı gerekçesiyle Ayser Çınar'ın beraatına karar verdi.

08: **İstanbul** İş insanı Osman Kavala hakkında Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından hazırlanan iddianame 36 Ağır Ceza Mahkemesi'nde kabul edildi, Kavala'nın 20 yıl hapis cezası ile cezalandırılması istendi.

08: **İstanbul** Tutuklu Gazeteci Ferda Yılmazoğlu ve tutuksuz yargılanan HDP üyeleri hakkında açılan dava 28. Ağır Ceza Mahkemesinde görüldü. Mahkeme Yılmazoğlu'nun tutukluluk halinin devamına karar verdi. Duruşma 29 Aralık'a ertelendi.

08: **İstanbul** Evrensel Gazetesi yazarı Erdal İmrek'in yazdığı bir yazı nedeniyle hakkında açılan davanın görülmesine Bakırköy 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde devam edildi. Duruşma 2 Aralık'a ertelendi.

08: **Edirne** Mültecilerin sınır geçişine ilişkin haber takibi sırasında gözaltına alınan MHA muhabirleri Naci Kaya ve İdris Sayılğan hakkında açılan davanın görülmesine 8. Asliye Ceza Mahkemesi'nde başlandı. Mahkeme duruşmayı erteledi.

08: **İstanbul** Gazete karınca eski imtiyaz sahibi Necla Demir hakkında açılan davanın görülmesine Bakırköy 8. Asliye Ceza Mahkemesinde devam edildi. Duruşma 28 Ekim'e ertelendi.

08: **İstanbul** Bir bekçinin bir vatandaşa kötü muamelesini görüp videoya çektikten sonra sosyal medya hesabından paylaştığı gerekçesiyle hakkında açılan dava 55 Asliye Ceza Mahkemesi'nde görüldü ve Mahkeme Ketenciler için verdiği 25 günlük hapis cezasını, 500 TL adli paraya çevirdi.

09: **Ankara** HDP Hukuk Komisyonu üyesi avukat Kenan Maçoğlu hakkında 'Cumhurbaşkanı'na hakaret' iddiasıyla Ankara 8. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın görülmesine devam edildi. Savunmaların ardından mahkeme duruşmayı 6 Kasım 2020 tarihine erteledi.

11: **İstanbul** Tabip Odası delegesi Dr. Tahsin Çınar, kendisine ait olmayan bir hesabın yaptığı paylaşımlar gerçekçe gösterilerek gözaltına alındı. 1 gece gözaltında kaldıktan sonra serbest bırakıldı.

12: **Antalya:** Korkuteli ilçesinde yol kontrolü sırasında Demokratik Bölgeler Partisi (DBP) Parti Meclisi (PM) üyesi ve Tevera Jinên Azad (TJA) aktivisti 1 kadın ile Halkların Demokratik Partisi (HDP) PM üyesi 1 kişi ve 2 HDP İl yöneticisi gözaltına alındı.

12: **İstanbul** ÇGD İstanbul Temsilcisi Uğur Güç hakkında 2019'da yaptığı bir haber nedeniyle açılan davanın görülmesine Anadolu 29. Asliye Ceza Mahkemesinde devam edildi, mahkeme duruşmayı 17 Kasım'a erteledi.

12: **İstanbul** 10 Ekim Katliamını kınamak amacıyla "10 Ekim'i unutmadık Affetmeyeceğiz" yazılı pankartı parti binasına astığı gerekçesiyle açılan soruşturma çerçevesinde Sol parti üyeleri Osman Toprak ve Mehmet polise ifade verdi.

13: Dersim Ovacık Cumhuriyet Başsavcılığı, Munzur Gözelerine yönelik “peyzaj projesine” karşı Munzur Koruma Kurulu’nun çağrısıyla yapılan insan zincirine katılan 81 kişi hakkında soruşturma başlattı.

13: İstanbul Taraf gazetesinin eski çalışanlarından Ahmet Altan ve Yasemin Çongar’ın aralarında bulunduğu 5 gazeteci hakkında açılan davanın görülmesine 13. Ağır Ceza Mahkemesi’nde devam edildi.

13: İstanbul Demokratik Ulus Gazetesi eski yazı işleri müdürü Arafat Dayan hakkında, 23 Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın karar duruşmasında, mahkeme Dayan’ı 5 yıl 10 ay hapis cezası ile cezalandırdı.

13: İstanbul Gazeteci Deniz Yücel hakkında “kamu görevlisine hakaret” ettiği gerekçesiyle açılan davanın duruşması 24. Asliye Ceza Mahkemesi’nde görüldü. Duruşma 9 Eylül 2021 ‘e ertelendi.

13: İstanbul Birgün gazetesi yazarı Barış İnce, YK üyesi Bülent Yılmaz, YK Başkanı İbrahim Aydın ve Cansever Uğur hakkında açılan davanın duruşması 32. Ağır Ceza Mahkemesi’nde görüldü, mahkeme beraatlarına karar verdi.

13: İstanbul KHK ile kapatılan TV10 çalışanlarından Kemal Karagöz ve Kemal Demir hakkında açılan davanın görülmesine 28. Ağır Ceza Mahkemesi’nde devam edildi.

13: İstanbul Sanatçı Ferhat Tunç hakkında açılan davanın görülmesine Küçükçekmece 16. Asliye Ceza Mahkemesi’nde devam edildi.

13: İstanbul Mezarlık ziyareti yaptıkları gerekçesiyle Gaziosmanpaşa 5. Asliye Ceza Mahkemesi’nde yargılanan HDP il ve İlçe yöneticilerinin davası aklanma ile sonuçlandı.

15: İstanbul Mezopotamya Haber Ajansı muhabirleri Sadiye Eser ve Sadık Topaloğlu hakkında açılan davanın duruşmasına 22. Ağır Ceza Mahkemesi’nde devam edildi. Mahkeme adli kontrol tedbirinin kaldırılmasına ve yurtdışı yasağının devamına karar verdi.

15: İstanbul KHK ile kapatılan Özgürlükçü Demokrasi Gazetesi Yayın Yönetmeni Yılmaz Yıldız ile Sorumlu Yazı İşleri Müdürü İshak Yasul hakkında açılan davanın karar duruşması 26. Ağır Ceza Mahkemesi’nde görüldü. Mahkeme İshak Yavuz’a 10 ay hapis cezası cezalandırılmasına, Yılmaz Yıldızın ise dosyanın ayrılmasına karar verdi.

15: Mardin Nusaybin ilçesinde görevden uzaklaştırılan eski Belediye Eşbaşkanı Cengiz Kök hakkında “örgüt üyesi olmak” iddiasıyla açılan davanın karar duruşması, Mahkeme, “örgüt üyesi olmak” iddiasıyla Kök hakkında 6 yıl 3 ay hapis cezası verdi.

16: Ankara HDP eski Eş Genel Başkanı Figen Yüksekdağ hakkında gazeteciler Can Dündar ve Erdem Gül’ün tutuklanmasına ilişkin yaptığı açıklamada ‘Cumhurbaşkanı’na hakaret ettiği’ iddiasıyla 10. Ağır Ceza Mahkemesi’nde açılan davanın görülmesine devam edildi. Mahkeme duruşmayı 12 Kasım 2020 tarihine erteledi.

17: Manisa: Somalı madenciler, yıllardır ödenmeyen tazminatları için Ankara’ya yürümek isterken Salihli’de polislerce engellendiler ve gözaltına alındılar.

- 18: İstanbul** Sosyal Medya hesabından paylaştığı bir karikatür nedeniyle (Cumhurbaşkanı'na hakaret) ettiği iddiasıyla hakkında soruşturma başlatılan Serhat Yıldırım isimli kişi, Anadolu Cumhuriyet Basın Suçları Bürosuna ifade verdi.
- 20: İstanbul** 10 Ekim Ankara Katliamını Adliye binasında protesto ettikleri gerekçesiyle 19 Avukat hakkında açılan davanın duruşmasına 13. Ağır Ceza Mahkemesi'nde devam edildi.
- 21: İzmir** Sosyal medyada PKK/KCK'nin propagandasını yaptıkları suçlamasıyla aralarında öğretmen ve belediye çalışanlarının da bulunduğu 10 kişi gözaltına alındı.
- 21: Kahramanmaraş** ev baskınlarında aralarında HDP ilçe yöneticisi ve İnsan Hakları Derneği (İHD) üyesinin de olduğu 12 kişi sosyal medya paylaşımları gerekçe gösterilerek gözaltına alındı.
- 21: Ordu** Ünye ilçesine bağlı Yeşilkent köyünde yapılan maden sondaj çalışmalarını protesto eden köylülere göz yaşartıcı kimyasal kullanarak müdahale eden jandarma 10 kişiyi gözaltına aldı.
- 22: İstanbul** İHD Eş Genel Başkanı Eren Keskin'in 2015 yılında yaptığı sosyal medya paylaşımları nedeniyle hakkında açılan davanın duruşması 36. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görüldü. Duruşma 24 Aralık'a ertelendi.
- 22: İstanbul** 16 ağustos Özgür Gündem gazetesine yapılan baskın sırasında polise mukavemet ettikleri gerekçesiyle 22 kişi hakkında açılan dava, 5. Asliye Ceza Mahkemesi'nde görüldü.
- 22: İstanbul** Cumhuriyet Gazetesi muhabiri Alican Uludağ ve Gazetenin sorumlu müdürü Olcay Büyüктаş Akça hakkında 10 Ekim Katliamına ilişkin yaptıkları haberler nedeniyle açılan davanın duruşması 32. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görüldü.
- 22: İstanbul** Cumhuriyet Gazetesi muhabirleri Alican Uludağ ile Duygu Güvenç hakkında ABD vatandaşı rahip Andrew Brunson'a verilen ev hapsi ile ilgili yapılan haberler nedeniyle açılan davanın duruşmasına 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde devam edildi.
- 22: İstanbul** Gazeteci Sabiha Temizkan hakkında sosyal medya paylaşımları nedeniyle 35. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması görüldü. Mahkeme Temizkan'ı 1 yıl 3 ay hapis cezası ile cezalandırdı.
- 23: Antalya** HDP Parti Meclisi eski üyesi Nihat Akkaya hakkında 2019 yılında kentte düzenlenen Newroz kutlamasında yaptığı konuşma nedeniyle 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde açılan davanın karar duruşması görüldü. Mahkeme Nihat Akkaya'yı 'örgüt propagandası yapmak' suçundan 10 ay hapis cezasıyla cezalandırdı ve hükmün açıklanmasını geri bıraktı.
- 23: İstanbul** Gazeteci Hayri Tunç haber takibi yaptığı sırada çektiği fotoğrafları sosyal medya hesaplarında paylaştığı gerekçesiyle hakkında açılan davanın karar duruşması 22. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görüldü. Mahkeme Tunç'u 2 yıl hapis cezası cezalandırdı.
- 26: Siirt** 2. Ağır Ceza Mahkemesi DBP eski Siirt Belediye Eş Başkanı Tuncer Bakırhan'a 'örgüt üyesi olmak', 'örgüt propagandası yapmak' ve 'Türk milletini, Türkiye Cumhuriyeti

Devletini, devletin kurum ve organlarını aşağılama' suçlarından toplam 10 yıl 10 ay 15 gün hapis cezası ile cezalandırdı.

27: İstanbul Cumhuriyet Gazetesi muhabiri Hazal Ocak hakkında yaptığı haber nedeniyle açılan davanın karar duruşması 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde görüldü. Mahkeme Ocak'ın beraatına karar verdi.

28: Diyarbakır Baro Başkanı Cihan Aydın'a duruşma sırasında hakaret eden hakimle ilgili Mezopotamya haber ajansının haberini sosyal medya hesaplarında paylaşan Av. Bektaş Şarklı, Av. Polat Balkan, Av. Hanefi Kandemir ile haberi yapan muhabir, sorumlu yazı işleri müdürü ve imtiyaz sahibi ile haberi paylaşan gazeteciler hakkında Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 'görevli hakimin kimliği belirtilerek terör örgütlerine hedef gösterme' iddiasıyla soruşturma başlatıldı.

28: İstanbul Gazete Karınca eski imtiyaz sahibi Necla Demir hakkında açılan davanın duruşması Bakırköy 8. Asliye Ceza Mahkemesi'nde görüldü.

28: İstanbul Gazeteci Burhan Ekinci hakkında sosyal medya paylaşımları nedeniyle hazırlanan iddianame 30. Ağır Ceza Mahkemesi tarafından kabul edildi. Burhan Ekinci hakkında yakalama kararı çıkarıldı.

29: İzmir Pınar Gültekin'in katledilmesini protesto ettikleri için 12 kadın hakkında "2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefet" ve "Görevi yaptırmamak için direnme" suçlamasıyla dava açıldı. İlk duruşma 20 Ocak 2021'de.

30: Diyarbakır 22 Ekim'de düzenlenen operasyonda gözaltına alınan HDP Diyarbakır İl Eş Başkanları Zeyyat Ceylan ve Hülya Alökmen "silahlı terör örgütüne üye olma" suçundan tutuklandı. Yenişehir ilçe eş başkanları Remziye Sızıcı ile Kasım Kaya ise yurt dışına çıkış yasağı getirilerek adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı.

3. Diğer uygulamalar

02: Ankara Dokunulmazlıklarının kaldırılması talebiyle HDP, Cumhuriyet Halk Partisi (CHP), AKP ve Milliyetçi Hareket Partisi'nden (MHP) 26 milletvekili hakkında hazırlanan 42 fezleke Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne gönderildi.

02: Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın yürüttüğü "Kobanê soruşturması" kapsamında tutuklanan Kars Belediye Eşbaşkanı Ayhan Bilgen, İçişleri Bakanlığı tarafından görevden uzaklaştırıldı. Bilgen'in yerine, Kars Valisi Türker Öksüz'ü kayyım olarak atandı.

07: Ankara Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), Halk TV'de yayınlanan "İki Bakış İki Yorum" isimli programda Azerbaycan ve Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev ile ilgili sarf edilen "*Azerbaycan devlet mi gerçekten? Bir aşiret, demokrasi yok, hukuku yok, otoriter yönetim var, seçim yok. Paranın üzerinde yüzüyorlar, bugüne kadar adam gibi bir devlet kurmamışsın*" şeklindeki ifadeler nedeniyle televizyon kanalına üst sınırdan idari para cezası verdi.

09: **Ankara** Türk-İş'e bağlı Petrol-İş sendikasının Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları Anonim Şirketi'ne ait Mersin ve Adana'daki fabrikalarda başlayacağı grev, Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 'genel sağlığı ve milli güvenliği bozucu nitelikte olduğu' gerekçesiyle 60 gün süreyle ertelendi.

14: **Ankara** HDP'li 6 milletvekili hakkında dokunulmazlıklarının kaldırılması talebiyle hazırlanan 10 fezleke Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne gönderildi.

14: **Ankara** Radyo Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), HALK TV'de yayınlanan "Şimdiki Zaman Siyaset" isimli programda Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) Genel Başkanı hakkında sarf edilen sözler nedeniyle Halk TV'ye idari yaptırım cezası verilmesine karar verdi.

17: **İzmir** Baro üyesi çok sayıda avukat, genel kurulların yasaklanması kararını hukuksuz bulması üzerine, genel kurullarını yapmak için Kültürpark 3 Numaralı Hol'de toplandı, polis salonu abluka altına alarak salona girişleri engelledi.

21: **Ankara** HDP'li 11 milletvekili hakkında dokunulmazlıklarının kaldırılması talebiyle hazırlanan toplam 25 fezleke TBMM'ye gönderildi.

21: **Ankara** Gazeteci Hayri Demir Kod Adım:YEŞİL (jitem.turkey) isimli sosyal medya hesabı üzerinden gönderilen "Şewbaş hewal ölüm seni bulacak" şeklindeki mesaj ile tehdit edildi.

22: **Ankara** Radyo Televizyon Üst Kurulu (RTÜK), TV5 televizyonunda yayınlanan Kulis Ankara isimli programda, program konuğu tarafından sarf edilen sözler nedeniyle TV5'e idari yaptırım cezası verilmesine karar verdi.

24: **Şırnak** Mezopotamya Haber Ajansına haberine göre Cizre ilçesinde yaşayan iki bin kişiyi arayan istihbarat görevlileri HDP binasına neden gidiyorsunuz, Hdpli olduğunuz için pişmanlık yasasından faydalanmak ister misiniz, PKK'ye katılan çocuğunuzun geri gelmesini istiyor musunuz şeklinde sorular sordu.

4. Yorum ve Öneriler

Coşkun Üsterci (TİHV):

Ekim ayında yaşanan ihlaller bakımından öne çıkan, hak haberciliğinin mazur kaldığı baskılar olmakta. Hak ihlallerini haber yapan gazeteciler Ekim ayında gözaltına alındılar, tutuklandılar ya da yargılandıkları davalardan cezalar aldılar.

6 Ekim 2020 tarihinde Van'da yapılan ev baskınlarında Mezopotamya Haber Ajansı muhabirleri Adnan Bilen ve Cemil Uğur ile Jinnews muhabiri Şehriban Abi ve Nazan Sala gözaltına alındı. Gözaltına alınanlardan gazeteci Cemil Uğur, kamuoyunda büyük infiale yol açan Van'ın Çatak ilçesi Çığlıca mezrasında gözaltına alınan 2 köylünün askeri helikopterden atılmaları olayını haberler yapmıştı. Gözaltına alınan 4 gazeteci daha sonra tutuklandı.

Toplanma ve gösteri yapma özgürlüğüne yönelik mülkü amirlerin aldığı yasaklama kararları Ekim ayında da devam etti. Eylül ayındaki oturumda, bundan böyle yaptığımız her oturumda Van örneğine değinerek artık adı konulmamış sürekli bir OHAL niteliği kazanan bu uygulamayı gündemde tutmak istediğimi belirtmişim. Van Valiliği 21 Ekim 2020 tarihinde aldığı 15 günlük eylem ve etkinlik yasağı kararı sonucu Van'da yaşayan 1 milyon 300 binden fazla yurttaşın toplanma ve gösteri yapma özgürlüklerini kesintisiz olarak kullanamadığı toplam süre 3 yıl 11 ay 13 güne ulaşmıştır.

Ekim ayında öne çıkan bir başka ihlal ise bir sanat etkinliğinin; İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) Şehir Tiyatroları sahnesinde Teatra Jıyana Nû tarafından, Kürtçe sahnelenecek olan İtalyan tiyatro insanı Dario Fo'nun bir eserinden uyarlanan oyunun gösterimi 13 Ekim 2020 tarihinde Gaziosmanpaşa Kaymakamlığı tarafından 'kamu düzenini bozabileceği' gerekçesiyle yasaklanmış olmasıdır. Bu yasaklama, yetkililerin düşünce ve ifade özgürlüğü karşındaki tahammülsüzlüğün vardığı kaygı verici boyutu göstermesi bakımından özel bir önem taşımaktadır.

Ekim ayında ülkenin içinde bulunduğu ağır kriz koşullarında ekonomik ve sosyal haklarını iyileştirmek için toplanma ve örgütlenme özgürlüklerini kullanmak isteyen işçiler de yasak ve engellemelere maruz kalmıştır. Bunun çarpıcı örneklerinden biri Türk-İş'e bağlı Petrol-İş sendikasının 9 Ekim 2020 tarihinde Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları Anonim Şirketi'ne ait Mersin ve Adana'daki fabrikalarda başlayacağı grevin Cumhurbaşkanlığı Kararı ile 'genel sağlığı ve milli güvenliği bozucu nitelikte olduğu' gerekçesiyle 60 gün süreyle ertelenmesidir.

Ekim ayında sosyal medyaya yönelik ihlaller hem sınır ötesi bir boyut kazandı hem de trajikomik hal aldı: Fransa'da yayınlanan mizah dergisi Charlie Hebdo'nun sosyal medya hesabına Ankara 6. Sulh Ceza Hakimliği'nin 28 Ekim 2020 tarihli kararı ile kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildi. Ayrıca Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı da Charlie Hebdo dergisi hakkında resen soruşturma başlattığını duyurdu

Osman İşçi (İHD Genel Merkez - Ankara)

İfade özgürlüğü, toplantı ve gösteri özgürlüğü bakımından ihlaller çeşitli biçimlerde devam ettiği sürece raporlama ve belgeleme aynı zamanda savunuculuk faaliyetlerinin sürdürülmesi gerekiyor. Bu çalışmaların hedefinin daha net belirlenmesi çalışmanın verimli olmasına katkı sunacaktır. Raporlama, belgeleme, savunuculuk çalışmalarının süreklilik kazanması ihlallerin önlenmesi için hala elimizdeki en etkili yöntem.

Leman Yurtsever (İHD İstanbul)

Ekim ayı haber alma hakkına yönelik baskı ve engellemelerle dolu bir ay oldu. Gazetecilere yönelik gözaltı, tutuklama, soruşturma, tehdit ve saldırılar devam etti. Haber takibi yaptıkları ve yaptıkları haberleri sosyal medyada yayınladıkları gerekçesiyle haklarında soruşturma açılan ve tutuklanan gazeteciler oldu. Yargılamalar sonucu kimi gazetecilere hapis cezaları verildi. Haber sitelerine erişim yasağı getirildi.

Ahmet Çiçek (İHD İzmir)

1. İki görüntüden bahsetmek istiyorum. Biri bu ayın 25'inde Suriyeli birkaç genç olarak ifade edilen kişilerin Fransa krizi nedeniyle yürümek istemeleri, engellenmemeleri ve polisin onlara yaklaşımı ile aynı tarihte Halkevi üyelerinin 'insanca yaşam' talepli açıklamalarına polisin saldırması, darp etmesi, ters kelepçe takması ve işkence ederek gözaltına alması yaklaşımı. Bu durum iktidarın muhalefete yaklaşımındaki düşmanca tavrını ve yanlı tutumunu göstermektedir.
2. Partilerin dışındaki örgütlerin pandemi nedeniyle, genel kurul yapamayacakları yasağına karşın İzmir Baro'sunun yerel mahkemeden aldığı ve yasaklamanın hukuki olmadığını söyleyen kararın YSK tarafından reddedilmesi hukuksuzluğun bir göstergesidir. Kolluğun ise mahkemenin verdiği kararı umursamaması da olayın diğer bir vahim sonucudur.
3. Pandeminin yarattığı sonuçların fırsatçı değerlendirilmesi ile basın açıklaması yapan kişilere mesafeye uymama cezası gibi saçma bir cezalandırmanın literatürümüze girmesi ve bu uygulamada da taraflı davranması ayrı bir sorundur.